

**КОДЕКС ЕТИКИ ІФЛА ДЛЯ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА ІНШИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Коротка версія

Вступ

Цей Кодекс пропонується як набір етичних положень і рекомендується для використання кожним бібліотекарем та інформаційним працівником як керівництво до дії, а бібліотечним та інформаційним асоціаціям – для створення або перегляду своїх власних кодексів.

Функцією кодексів етики є:

- Заохочення до осмислення принципів, на основі яких бібліотекарі та інші інформаційні працівники можуть розробляти лінію поведінки та вирішувати дилеми.
- Покращення професійної самосвідомості.
- Забезпечення прозорості для користувачів і суспільства в цілому.

Цей Кодекс не призначений для того, щоби замінити існуючі кодекси або виключити обов'язок професійних асоціацій розробляти власні кодекси на основі досліджень, консультацій та спільного їх формулювання. Не очікується повне слідування Кодексу.

Пункти (статті) цього Кодексу етики побудовано відповідно до основних принципів, визначених у цьому вступі, і містять низку рекомендацій щодо поведінки професіоналів. ІФЛА визнає, що, хоча визначені тут основні принципи мають лежати в основі будь-якого кодексу такого роду, окремі кодекси будуть неодмінно відрізнятися відповідно до особливостей певного суспільства, громади або практик віртуальної громади. Створення кодексу – основна функція професійної асоціації, адже етичне осмислення необхідне всім професіоналам. Саме тому ІФЛА рекомендує Кодекс етики всім своїм членам–асоціаціям та окремим бібліотекарям й інформаційним працівникам.

За необхідності, ІФЛА переглядатиме цей Кодекс.

1. Доступ до інформації

Основна місія бібліотекарів та інших інформаційних працівників – забезпечувати всім доступ до інформації задля власного розвитку, освіти, культурного збагачення, дозвілля, економічної діяльності, поінформованої участі та розширення демократії.

Тому бібліотекарі та інші інформаційні працівники заперечують цензуру в будь-яких проявах, підтримують надання безкоштовних послуг користувачам, популяризують колекції (фонди) та послуги серед потенційних користувачів, досягають найвищих стандартів доступності до фізичних і віртуальних послуг.

2. Відповідальність щодо особистості та суспільства

Для залученості (включеності) та викорінення дискримінації бібліотекарі та інші інформаційні працівники забезпечують дотримання і реалізацію права на доступ до інформації, надання рівноправних послуг усім, незалежно від віку, громадянства, політичних поглядів, фізичних чи розумових можливостей, статевої приналежності, освіти, доходів, імміграційного статусу або статусу біженця, сімейного стану, походження, мови, релігії чи сексуальної орієнтації.

Щоби покращити доступ для всіх, бібліотекарі та інші інформаційні працівники допомагають людям в інформаційному пошуку, сприяють у розвитку навичок читання та інформаційної грамотності, заохочують до етичного використання інформації (особливу увагу приділяючи інтересам молодих людей).

3. Приватність, таємниця та прозорість

Бібліотекарі й інші інформаційні працівники поважають приватність особистості, дбають про захист персональних даних, які мають надавати окремі особи та інституції. Водночас бібліотекарі та інші інформаційні працівники підтримують якнайповнішу прозорість інформації, що стосується державних структур, компаній приватного сектору та інших інституцій, діяльність котрих впливає на життя окремих людей і суспільства в цілому.

4. Відкритий доступ та інтелектуальна власність

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники зацікавлені у використанні всіх можливостей для надання якнайширшого доступу до інформації та ідей користувачам бібліотек і водночас розуміють, що вони є партнерами авторів, видавців та інших творців праць, що захищаються копірайтом. Бібліотекарі та інші інформаційні працівники прагнуть забезпечити дотримання прав як користувачів, так і творців. Вони просувають принципи відкритого доступу, відкритого коду та відкритих ліцензій. Вони добиваються відміни певних обмежень для бібліотек, наприклад, недопущення збільшення терміну дії копірайту.

5. Нейтральність, особиста чесність і професійні навички

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники суворо дотримуються нейтральності й неупередженої позиції щодо збирання, доступу та послуг. Вони прагнуть зібрати збалансовані колекції (фонди), застосовувати справедливі правила надання послуг, запобігають тому, щоби власні переконання перешкоджали виконанню професійних обов'язків, ведуть боротьбу з корупцією та добиваються найвищих стандартів професійної досконалості.

6. Взаємини з колегами та працедавцями

Бібліотекарі та інші інформаційні працівники є чесними між собою та поважають один одного, тому запобігають будь-яким проявам дискримінації через вік, громадянство, політичні переконання, фізичні чи розумові можливості, стать, сімейний стан, походження, расу, релігію чи сексуальну орієнтацію. Вони виступають за рівну оплату праці чоловіків і жінок за одну і ту саму роботу, діляться професійним досвідом, беруть участь у діяльності своїх професійних асоціацій.

Переклад з англійської В. Пашикової